

دانشگاه کردستان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه علوم تربیتی

عنوان:

بررسی نظارت و هدایت آموزشی در مدارس دوره راهنمایی استان کرمانشاه

پژوهشگر:

یوسف شاهمرادی

استاد راهنما:

دکتر محمد امجد زبردست

استاد مشاور:

دکتر مصطفی قادری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی

مهر ماه ۱۳۹۰

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات،

ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع

این پایان نامه (رساله) متعلق به دانشگاه کردستان است.

*** تعهد نامه ***

اینجانب یوسف شاهمرادی دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش مدیریت آموزشی دانشگاه کردستان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی گروه علوم تربیتی تعهد می نمایم که محتوای این پایان نامه نتیجه تلاش و تحقیقات خود بوده و از جایی کپی برداری نشده و به پایان رسانیدن آن نتیجه تلاش و مطالعات مستمر اینجانب و راهنمایی و مشاوره اساتید بوده است.

با تقدیم احترام

یوسف شاهمرادی

۱۳۹۰/۷/۲۷

دانشگاه کردستان
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه علوم تربیتی

عنوان:

بررسی نظارت و هدایت آموزشی در مدارس دوره راهنمایی استان کرمانشاه

پژوهشگر:

یوسف شاهمرادی

در تاریخ ۲۵ / ۷ / ۱۳۹۰ توسط کمیته تخصصی و هیات داوران زیر مورد بررسی قرار گرفت و با نمره و درجه به تصویب رسید.

<u>امضاء</u>	<u>مرتبه علمی</u>	<u>نام و نام خانوادگی</u>	<u>هیات داوران</u>
	استاد	دکتر محمد امجد زبر دست	۱- استاد راهنما
	استاد	دکتر مصطفی قادری	۲- استاد مشاور
	استاد	دکتر نادر یوسفی	۳- استاد داور خارجی
	استاد	دکتر خلیل غلامی	۴- استاد داور داخلی

مهر و امضاء معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی

مهر و امضاء گروه

دانشکده

تقدیم بہ:

ہمسرفداکار

و

فرزندانِ دلہندم

(ہمایون و ہومن)

تقدیر و تشکر

هرچند نتایج این تحقیق وضعیت کنونی نظارت و هدایت آموزشی در مدارس راهنمایی استان کرمانشاه را نامطلوب ارزیابی کرده است، اما این بدان معنا نیست که خدایی ناخواسته، از روی غفلت یا به عمد، فعالیت های دلسوزانه و خردمندانه بسیاری از عوامل و مسئولان اداره کل و مناطق آموزش و پرورش استان کرمانشاه از سوی محقق، نادیده انگاشته شده باشد. پر واضح است که رسیدن به وضعیت مطلوبی از نظارت و هدایت آموزشی در مدارس علاوه بر ضرورت سیاست گذاری، برنامه ریزی، همفکری و هماهنگی مناسب مسئولان اداره کل و مناطق به حمایت ها و هدایت های وزارت آموزش و پرورش از سوی و تعامل سایر سازمانها و نهادهای اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جامعه و مشارکت جدی عوامل صنفی و اولیاء دانش آموزان از سوی دیگر، بستگی تام دارد. چه بسا اگر محقق خود نیز در یکی از پست های ستادی اداره کل و یا مناطق قرار می گرفت، به دلیل حضور و اثر همین عوامل (که گاهاً نیز متناقض و غیر قابل کنترل عمل می نمایند)، نمی توانست در عرصه رهبری آموزشی نتیجه ای بهتر از این را عرضه کند.

هدف از این تحقیق صرفاً انجام یک پروژه دانشگاهی نبوده بلکه پاسخی بوده است به دغدغه های شغلی خود محقق که با ۱۰ سال تجربه سرگروهی ریاضی و ۲۲ سال سابقه خدمت در مدارس راهنمایی ناحیه یک، به دست آمده است. امید آنکه مطالب این تحقیق (به خصوص پیشنهادات کاربردی) آن که بر اساس واقعیت موجود به دست آمده است، مورد توجه مسئولان عزیز در وزارت آموزش و پرورش و همچنین آموزش و پرورش استان کرمانشاه قرار گیرد. در پایان از کلیه معلمان، مدیران مدارس، کارشناسان مناطق و اداره کل که در این تحقیق با اینجانب نهایت همکاری را مبذول فرموده اند، (به خصوص از کارشناس مسئول آموزش راهنمایی ناحیه یک و همچنین عزیزانی که کار جمع آوری اطلاعات را در مناطق دیگر استان به عهده داشته اند)، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده

نظارت و هدایت مناسب و منطقی، لازمه ماندگاری و بقاء سازمانها در عرصه تحولات پرشتاب امروزی است نقش نظارت و هدایت آموزشی نیز که به عنوان بخشی از مجموعه اقدامات مدیریت منابع انسانی در آموزش و پرورش شناخته می شود از اهمیتی دوچندان در نظام آموزش و پرورش برخوردار است. زیرا از یک طرف باید به شرایط دائماً در حال تغییر جامعه پاسخگو باشد و از طرف دیگر باید خیل عظیمی از اعضای جامعه را راضی نگهدارد. متأسفانه مسئولان و مدیران آموزشی سطوح مختلف با اجرای سیاست ها، اهداف و برنامه های بعضاً نامناسب خود، حرکت این فرآیند را کند کرده و تاندازه ای آن را از مسیر واقعیش که در جهت یادگیری و ارتقاء عملکرد معلمان و دانش آموزان است، باز داشته اند.

این مطالعه با هدف بررسی وضعیت نظارت و هدایت آموزشی در مدارس دوره راهنمایی استان کرمانشاه انجام گرفت. جامعه آماری حدود ۵۰۰۰ نفر از معلمان، مدیران مدارس، کارشناسان مناطق و اداره کل بودند. از بین آنها براساس نمونه گیری هدفمند، تعداد ۱۰۰ نفر معلم، ۲۰ نفر مدیر مدرسه، ۲۰ نفر کارشناس مناطق و ۱۰ نفر کارشناس اداره کل (در مجموع چهار گروه)، برای انجام دو نوع مصاحبه سازمان یافته و نیمه سازمان یافته با ۲۰ سوال محقق ساخته مورد پرسش قرار گرفتند. در نهایت نیز داده های به دست آمده با روش های آمار توصیفی مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته های این تحقیق نشان داد که هرچند اکثریت قاطع عوامل صفی و ستادی بر ضرورت اعمال شیوه های نوین نظارت و هدایت آموزشی در مدارس تأکید دارند، اما بیش از نیمی از آنان سیاست ها و برنامه های فعلی آموزش و پرورش استان از نظر میزان توجه به همه مراحل نظارت، نحوه ارتباط و مذاکرات عوامل آموزشی با همتایان شان، کیفیت دوره های ضمن خدمت، کیفیت یادگیری دانش آموزان، نحوه توجه به خود ارزیابی و خودکنترلی عوامل آموزشی، میزان حمایت های مالی و علمی مسئولان اداره کل از برنامه های نظارتی، صلاحیت علمی، تجربی راهنمایان آموزشی و میزان اثربخشی نقش آنان را نامطلوب می دانند. همچنین غالب عوامل آموزشی معتقدند که روحیه حاکم بر جو نظارت و هدایت آموزشی در مدارس راهنمایی استان، با مراحل ابتدایی و تاحدی میانی چرخه نظارت مطابقت بیشتری دارد.

برای بهبود وضعیت نظارت و هدایت آموزشی ضرورت دارد که مسئولان و برنامه ریزان کشور، با تأسیس نهادی آینده نگر در درون وزارت آموزش و پرورش و نیز ادارات کل استانها، نسبت به بازسازی، نوسازی و بهسازی مجموعه عوامل ساختاری و نگرشی نظام آموزش و پرورش بکوشند و هرچه سریعتر نیز نسبت به اجرایی ساختن اصل عدم تمرکز و تفویض اختیار از بالا ترین تا پایین ترین سطوح سازمانی (مدارس) اقدام نمایند.

کلیدواژه ها: نظارت و هدایت آموزشی، صف و ستاد، مدیران و کارشناسان آموزشی سطح منطقه، مدیران و کارشناسان آموزشی سطح اداره کل، دوره راهنمایی تحصیلی و معلم.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

ح	چکیده
۱	فصل اول (کلیات تحقیق)
۱	۱-۱- مقدمه
۲	۲-۱- بیان مسئله
۴	۳-۱- اهمیت و ضرورت مسئله
۵	۴-۱- اهداف تحقیق
۶	۵-۱- سوالات کلی تحقیق
۶	۶-۱- تعاریف عملیاتی مفاهیم
۸	فصل دوم (مبان نظری و پیشینه تحقیق)
۸	۱-۲- مقدمه
۹	۲-۲- تعاریف نظارت و راهنمایی آموزشی
۱۶	۳-۲- محور اصلی تعاریف ذکر شده در امر نظارت و راهنمایی آموزشی
۱۶	۴-۲- سیر تاریخی مفاهیم نظارت و راهنمایی
۲۰	۵-۲- مفاهیم احتمالی نظارت و راهنمایی آموزشی در دهه های آینده
۲۲	۶-۲- تاریخچه نظارت و راهنمایی آموزشی در ایران
۲۳	۷-۲- نقش ها و وظایف راهنمایان آموزشی
۲۴	۱-۷-۲- مفهوم نقش
۲۵	۲-۷-۲- نقش های راهنمایان آموزشی
۲۸	۳-۷-۲- مفهوم وظیفه
۲۸	۴-۷-۲- حیطه وظایف راهنمایان آموزشی
۳۰	۵-۷-۲- تحلیل نقش ها و وظایف راهنمایان آموزشی
۳۱	۸-۲- راهنمایان آموزشی به چه کسانی گفته می شود
۳۲	۱-۸-۲- ناظران آموزشی سطح استانی
۳۳	۲-۸-۲- ناظران آموزشی سطح منطقه (ناحیه)
۳۶	۳-۸-۲- راهنمای آموزشی در سطح منطقه آموزشی
۳۷	۴-۸-۲- راهنمای آموزشی در مدرسه

فهرست مطالب

۳۷	۲-۸-۵- راهنمای آموزشی تسهیل گر تصمیمات آموزشی
۳۸	۲-۹- دلایل ضرورت و نیاز به راهنمایی آموزشی در مدارس
۳۸	۲-۱۰- نیازمندان به راهنمایی آموزشی
۴۲	۲-۱۱- اصول نظارت و راهنمایی آموزشی
۴۴	۲-۱۲- روش های نظارت و راهنمایی آموزشی
۵۳	۲-۱۳- تحلیل روشهای نظارت و راهنمایی آموزشی
۵۴	۲-۱۴- مؤلفه های مهم در اثر بخشی برنامه نظارت و راهنمایی آموزشی
۵۴	۲-۱۴-۱- جوّ مدرسه
۵۶	۲-۱۴-۲- سایر مؤلفه های اصلی نظارت و راهنمایی آموزشی
۵۷	۲-۱۵- بررسی پژوهشهای گذشته
۵۷	۲-۱۵-۱- تحقیقات داخل کشوری
۶۱	۲-۱۵-۲- تحقیقات خارج کشوری
۶۴	فصل سوم (روش شناسی تحقیق)
۶۴	۳-۱- مقدمه
۶۵	۳-۲- روش تحقیق
۶۵	۳-۳- جامعه آماری
۶۶	۳-۴- روش نمونه گیری و حجم نمونه
۶۸	۳-۵- ابزار اندازه گیری داده ها و اطلاعات و نحوه اجرای آن
۷۰	۳-۶- اعتبار نتایج تحقیق
۷۰	۳-۷- روش های تجزیه و تحلیل داده ها و اطلاعات
۷۱	فصل چهارم (تحلیل و یافته های تحقیق)
۷۱	۴-۱- مقدمه
۷۲	۴-۲- توصیف ویژگی های نمونه
۷۴	۴-۳- تحلیل و یافته های اصلی تحقیق (سوالات مصاحبه سازمان یافته)
۱۰۱	۴-۴- تحلیل و یافته های اصلی تحقیق (سوالات مصاحبه نیمه سازمان یافته)

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۱۰	فصل پنجم (بحث و نتیجه گیری)
۱۱۰	۱-۵- مقدمه
۱۱۱	۲-۵- نتیجه گیری و بحث
۱۱۹	۳-۵- پیشنهادات
۱۱۹	۱-۳-۵- پیشنهادات کاربردی
۱۲۳	۲-۳-۵- پیشنهادات پژوهشی
۱۲۴	۴-۵- محدودیت های تحقیق
۱۲۶	منابع و مأخذ
۱۲۶	I منابع فارسی
۱۳۱	II منابع لاتین
۱۳۳	ضمائم
۱۳۳	ضمیمه الف - سوالات مصاحبه سازمان یافته
۱۳۵	ضمیمه ب - سوالات مصاحبه نیمه سازمان یافته
۱۳۶	ضمیمه ج - ریشه و منشاء سوالات مصاحبه

فهرست جداول

عنوان

صفحه

۶۶	جدول ۱-۳ : جامعه آماری مورد مطالعه
۶۷	جدول ۲-۳ : فراوانی توزیع مشارکت کنندگان سطوح برحسب جنسیت (پرسشنامه شماره یک)
۶۷	جدول ۳-۳ : فراوانی توزیع مشارکت کنندگان سطوح برحسب جنسیت (پرسشنامه شماره دو)
۷۲	جدول ۱-۴ : فراوانی و توزیع متغیر جنسیت گروه پاسخگویان
۷۳	جدول ۲-۴ : فراوانی و توزیع متغیر مدرک تحصیلی گروه پاسخگویان
۷۳	جدول ۳-۴ : فراوانی و توزیع متغیر محل خدمت گروه پاسخگویان
	جدول ۴-۴ : فراوانی و توزیع میانگین متغیرهای سن، سابقه خدمت و تجربه آموزشی و مدیریت گروه پاسخگویان
	۷۳
۷۴	جدول ۵-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال اول پرسشنامه شماره ۱
۷۶	جدول ۶-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال دوم پرسشنامه شماره ۱
۷۸	جدول ۷-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال سوم پرسشنامه شماره ۱
	جدول ۸-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال چهارم پرسشنامه شماره ۱
	۸۰
۸۱	جدول ۹-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال پنجم پرسشنامه شماره ۱
۸۲	جدول ۱۰-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال ششم پرسشنامه شماره ۱
۸۳	جدول ۱۱-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال هفتم پرسشنامه شماره ۱
۸۵	جدول ۱۲-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال هشتم پرسشنامه شماره ۱
۸۶	جدول ۱۳-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال نهم پرسشنامه شماره ۱
۸۸	جدول ۱۴-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال دهم پرسشنامه شماره ۱
۸۹	جدول ۱۵-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال یازدهم پرسشنامه شماره ۱
۹۱	جدول ۱۶-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال دوازدهم پرسشنامه شماره ۱
۹۲	جدول ۱۷-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال سیزدهم پرسشنامه شماره ۱
۹۴	جدول ۱۸-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال چهاردهم پرسشنامه شماره ۱
۹۵	جدول ۱۹-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال پانزدهم پرسشنامه شماره ۱
۹۸	جدول ۲۰-۴ : فراوانی و توزیع پاسخ دهندگان به سوال شانزدهم پرسشنامه شماره ۱

فهرست نمودارها و شکل ها

صفحه

عنوان

۷۵	نمودار ۴-۱: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال اول
۷۷	نمودار ۴-۲: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال دوم
۷۹	نمودار ۴-۳: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال سوم
۸۰	نمودار ۴-۴: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال چهارم
۸۲	نمودار ۴-۵: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال پنجم
۸۳	نمودار ۴-۶: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال ششم
۸۴	نمودار ۴-۷: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال هفتم
۸۵	نمودار ۴-۸: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال هشتم
۸۷	نمودار ۴-۹: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال نهم
۸۸	نمودار ۴-۱۰: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال دهم
۹۰	نمودار ۴-۱۱: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال یازدهم
۹۱	نمودار ۴-۱۲: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال دوازدهم
۹۳	نمودار ۴-۱۳: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال سیزدهم
۹۴	نمودار ۴-۱۴: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال چهاردهم
۹۶	نمودار ۴-۱۵: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال پانزدهم
۹۹	نمودار ۴-۱۶: توزیع درصدهای پاسخ دهندگان به گزینه های سوال شانزدهم
۱۲۵	شکل ۱: پنج خرده سیستم اصلی سازمان
۱۲۵	شکل ۲: درون دادها، فرآیندها و برون دادهای نظام آموزشی

Abstract

Adequate and reasonable supervision and guidance, requires persistence and survival of organizations in today's fast development . The role of supervision and training as part of a series of management measures of human resources in education is recognized in the system of education has a double importance at Education system.

Because of the constantly changing conditions, should be accountable to society and on the other hand they should keep members of the society satisfied. Unfortunately ,leaders and managers at various levels with the implementation of educational policies ,goals and programs of their own ,sometimes make the moment slow and prevent it somewhat from the real path to learning and improving the performance of teachers and students.

this study, aiming supervision and guidance of educational guidance in schools, the province was conducted. statistical population about were 5,000 teachers, school of administrators, experts and areas of Office. among them based on purposive sampling , 100 teachers, 20 school administrators , 20 Educational managers and experts of region area and 10 managers and experts of Department of Education (in total four) for two types of semi-structured interviews and questionnaires with 20 questions the researcher were questioned. Finally, the data obtained were analyzed with descriptive statistics.

The findings showed the although the majority of safi and setadi agents emphasize upon necessity of applying the new supervision methods and educational guidance , but half of them know current policies of province education as inappropriate regarding supervision stage, communication mode of educational agents with counterparts , quality of services , quality student learning , attention mode to self-assessment and self control of educational agent , rate of financial supports from supervision programs, scientific empirical qualification of educational guides, and effectiveness rate of their role . Also , majority of educational agent believe that the situation governing the educational supervision and guidance in high schools of province consistent with elementary and middle stage of supervision cycle .

For improving the educational supervision and guidance , it is necessary that officials and programmers of country , by establishing the promising organization among education system and department of education try to reorganize the structural agents and offer a new idea for education organization and as fast as execute the decentralization principle and allowing the authority to the lowest levels of schools .

Keywords :

Educational supervision, line and staff, Educational managers and experts of region area , Educational managers and experts of Department of Education , Guidance Schools and teacher.

University of Kurdistan
Faculty of liter atuire and humanities.
Department of training sciences

A Thesis Submitted to the Postgraduate Studies Office in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Degree of M.A in Educational Administration

Title:
**A survey of the supervisory status and educational guidance
in guidance schools in Kermanshah province**

By:
Yousef Shahmoradi

The above thesis was evaluated and approved by the following members of the thesis
committee with mark and excellent quality on October 19,2011

<u>Position</u>	<u>Title and Name</u>	<u>Signature</u>
1. Supervisor:	Mohammad Amjad Zabardast	
2. Advisor:	Mostafa Ghaderi	
3. External Examiner:	Nader Yousefi	
4. Internal Examiner:	Khalil Gholami	
Head of Department:		Faculty Graduate Coordinator:
.....	

University of Kurdistan
Faculty of literature and humanities.
Department of training sciences

Title:

**A survey of the supervisory status and educational guidance
in guidance schools in Kermanshah province**

By:

Yousef Shahmoradi

Supervisor:

Dr : Mohammad Amjad Zabardast

Advisor:

Dr: Mostafa Ghaderi

A Thesis

Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
M.A in Educational Administration

October 19, 2011

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

نیاز به نظارت و راهنمایی آموزشی در همه زمینه های مربوط به فعالیت های تدریس و یادگیری اجتناب ناپذیر است. این نیاز، به ویژه زمانی که آموزش و پرورش دستخوش تغییرات و تحولات بنیادی می گردد بیش از هر زمان دیگر احساس می شود؛ زیرا نظارت، راهنمایی و ارزشیابی همواره در اجرای مؤثر و موفق برنامه های آموزشی نقش اساسی داشته و دارد. (نیکنامی، ۱۳۸۳).

در نظام های آموزشی اغلب کشورها نیز هدف از قرار دادن نقش نظارت و راهنمایی آموزشی، به طور رسمی حل و فصل مسایل و مشکلات آموزشی معلمان، اصلاح فرایند یادگیری و ارتقای کیفیت و عملکرد معلمان و در نتیجه دانش آموزان است. (وایلزوباندی، ۱۹۸۶؛ سرجیوانی و استارات، ۱۹۹۳؛ دان بیچ و جودی رینهارتز، ۲۰۰۰، نیکنامی، ۱۳۸۳، به نقل از گود۱۹۷۳، آسلتین و همکاران ۲۰۰۶).

با توجه به اینکه امکانات آموزش عالی در کشور ما آنچنان نیست که بتواند در جهت بهبود و رشد کیفیت آموزشی کارکنان و معلمان وزارت آموزش و پرورش و به کارگیری تفکرات و شیوه های جدید آموزشی برای آنان کلاس های آموزشی ضروری و مناسب در آن واحد دایر نماید، به نظر می رسد که آگاهی دادن به ناظران و راهنمایان آموزشی برای کمک به مدیران و معلمان در رشد همه جانبه و بهبود کیفیت آموزشی و یادگیری دانش آموزان کوتاه ترین راه بوده و واجد اولویت

است. (نیکنامی، ۱۳۸۳؛ سلیمانی، ۱۳۸۵). و پر مسلم است که رسیدن به این مقصود نیز تنها به واسطه انجام تحقیقات علمی (به خصوص تحقیقات کاربردی) در این زمینه میسر خواهد شد. تحقیقاتی که بتواند با افزایش دانش و مهارت معلمان و سایر عناصر درگیر در امور نظارت و راهنمایی آموزشی راه را برای افزایش کارایی و اثر بخشی آنان در نظام آموزشی هموار ساخته و با اتخاذ رویکردهای کیفیت - محورانه موجب اصلاح فرایند تدریس و به تبع آن بهبود کیفیت یادگیری در دانش آموزان گردد.

بنابراین، نظارت و راهنمایی از این زاویه، نوعی بازنگری برنامه های آموزشی، آماده سازی واحد ها و مطالب درسی، بهسازی فرآیند ها و ابزار گزارش والدین و توجهات وسیعی چون ارزشیابی کلی است. (کوگان، ۱۹۸۵).

۱-۲- بیان مسئله:

نظام آموزشی به دلیل نقش و جایگاه منحصر به فردی که در تربیت و رشد جوامع بشری دارد از دیرباز مورد توجه جدی حاکمان، صاحب نظران و عموم مردم بوده است. تغییر و تحولات محیطی بسیار سریع و قدرتمند در سازمان ها از یک سو و افزایش تقاضا برای پاسخگویی به پرسش ها و مشکلات انسان های پر نیاز در قرن حاضر از سوی دیگر، به خوبی اهمیت و نقش نظام آموزشی را در توسعه پایدار اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه روشن می سازد. در این راستا مدیران و مسئولان اداری آموزش و پرورش (چه در سطح ملی و چه در سطح استانی و منطقه ای) نیاز دارند که از چگونگی فرآیند آموزش و پرورش در حوزه آموزشی خود با خبر باشند تا بتوانند در سایه این تغییرات شتابان برای همه نوع فرصت و تهدیدهای اندیشمندانه قدم برداشته و متناسب با آن تصمیم گیری های لازم را اتخاذ نمایند. (کوگان، ۱۹۸۵؛ اولیوا، ۱۳۷۹؛ نیکنامی، ۱۳۸۳، سلیمانی، ۱۳۸۵).

برای آن که مشخص شود اقدامات و فعالیت های آموزش و پرورش و خرده نظام های آن تا چه اندازه در جهت هدف ها و مطابق با موازین پیش بینی شده آن پیش می رود، لازم است که نقش نظارت و راهنمایی آموزشی مورد توجه جدی قرار گیرد. چرا که با اعمال نظارت و کنترل منطقی در سیستم آموزش و پرورش علاوه بر اندازه گیری میزان پیشرفت هدف ها، انحرافات هم